

SISTEMA TRIBUTARI ESPANYOL

BENJAMÍN SEVILLA BERNABÉU
DRET FINANCER I TRIBUTARI
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

I. EL SISTEMA FISCAL ESTATAL I AUTONÒMIC

IMPOSICIÓ DIRECTA

- IRPF
- IS
- IRNR
- ISD
- IP

IMPOSICIÓ INDIRECTA

1. Graven el trànsit patrimonial privat o no empresarial:
ITPAJD.
2. Imposició sobre el consum
  - IVA
  - Impostos especials
  - Impostos sobre primes d'assegurances
3. Imposició sobre el trànsit exterior
  - Impostos duaners

II. SISTEMA IMPOSITIU MUNICIPAL

Obligatoris:

- IBI
- IAE
- IVTM

Potestatis:

- ICIO
- Impost sobre l'increment del valor dels terrenys
- Impost sobre despeses sumptuàries

CLASSES DE TRIBUTS

TAXES

Són els tributs el fet imposable dels quals consisteix en la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic, la prestació de serveis o la realització d'activitats en règim de dret públic que es referisquen, afecten o beneficien de manera particular l'obligat tributari, quan els serveis o activitats no siguen de sol·licitud o recepció voluntària per als obligats tributaris o no siga el sector privat el que le preste o realitze.

CONTRIBUCIONS ESPECIALS

Són els tributs el fet imposable dels quals consisteix en el fet que l'obligat tributari obtinga un benefici o un augment de valor dels seus béns com a conseqüència de la realització d'obres públiques o de l'establiment o ampliació de serveis públics.

IMPOSTOS

Són els tributs exigits sense contraprestació, el fet imposable dels quals està constituït per negocis, actes o fets que posen de manifest la capacitat econòmica del contribuent.

IMPOSICIÓ DIRECTA

Concepte: És un impost directe que grava la renda obtinguda per les persones físiques residents en territori espanyol al llarg del període impositiu. Està cedit parcialment a les comunitats autònomes.

- **Directe:** el seu gravamen incideix directament sobre la capacitat econòmica de les persones físiques, això és, sobre la renda del contribuent.
- **Personal:** el fet imposable està en relació amb el subjecte passiu.
- **Subjectiu:** es tenen en compte les circumstàncies personals i familiars de cada persona.
- **Periòdic:** El seu fet imposable, que és l'obtenció d'una renda, es produeix durant un període de temps. El període impositiu és de 12 mesos, tret de causes com la invalidesa, dependència, defunció, etc.
- **Progressiu:** L'IRPF és un impost progressiu; això és, la seua càrrega impositiva augmenta de manera proporcional segons les rendes obtingudes.

Subjecte passiu: persones residents en territori espanyol. Els no residents estan subjectes a l'IRNR.

IMPOSICIÓ DIRECTA

Concepte: El seu fet imposable grava la renda obtinguda per les persones jurídiques residents a Espanya al llarg de cada exercici econòmic.

Característiques:

- **Proporcional:** El tipus de gravamen és el mateix amb caràcter general.
- **Estatal:** ací no hi ha cap cessió, no existeix la possibilitat de cedir-ne una part a les comunitats autònomes.
- **Periòdic:** Existeix un període en el qual el subjecte passiu obté unes rendes i al final d'aquest període es graven aquestes rendes. Aquest període impositiu sol coincidir amb l'exercici de l'activitat, normalment entre l'1 de gener i el 31 de desembre, encara que hi ha excepcions.
- **Directe:** Grava la renda, no el consum.
- **Objectiu:** No té en compte les circumstàncies personals.

Subjectes passius: L'IS grava les societats i altres entitats amb personalitat jurídica, així com determinats ens sense personalitat jurídica que siguin residents en territori espanyol.

IRNR

Concepte: L'impost sobre la renda de no residents grava les persones físiques i les entitats, amb o sense personalitat jurídica (EP), que no siguin residents en territori espanyol, per les rendes generades en aquest territori.

Subjecte passiu: Serà sempre una persona o entitat no resident a Espanya que realitza una sèrie d'activitats econòmiques en aquest territori, amb independència de si actua o no per mitjà d'establiment permanent.

IMPOSICIÓ DIRECTA

Concepte: Grava les rendes extraordinàries obtingudes per les persones físiques com a conseqüència de les transmissions gratuïtes *mortis causa* (herències) o *inter vivos* (donacions). És un impost la regulació (part), la recaptació i la gestió del qual està cedida per l'Estat a les comunitats autònomes.

Subjecte passiu:

- En les adquisicions *mortis causa*: els hereus.
- En les transmissions lucratives *inter vivos*: el donatari.
- En les assegurances de vida: el beneficiari.

IMPOSICIÓ DIRECTA

És un impost estatal, la regulació, gestió i recaptació del qual també està cedida a les comunitats autònomes.

Concepte: és un impost que afecta només les persones físiques, el patrimoni de les persones jurídiques no està subjecte a cap impost.

És **subjecte passiu** aquella persona física que tinga un patrimoni net superior a 2.000.000 €.

Tipus impositiu: té caràcter progressiu. Encara que els tipus impositius són molt baixos, el tipus màxim és del 2,5%.

IMPOSICIÓ INDIRECTA

La imposició indirecta descansa sobre 3 grups d'impostos:

1. Graven el trànsit patrimonial privat o no empresarial: ITPAJD.
  - 1.1. Impost de transmissions oneroses
  - 1.2. Impost sobre operacions societàries
  - 1.3. Actes jurídics documentats

2. Imposició sobre el consum
  - 2.1. IVA
  - 2.2. Impostos especials
  - 2.3. Impostos sobre primes d'assegurances

3. Imposició sobre el trànsit exterior
  - 3.1. Impostos duaners

IMPOSICIÓ INDIRECTA

1. Graven el trànsit patrimonial privat o no empresarial: ITPAJD

És un impost **de caràcter estatal** però que està cedit al 100% a les comunitats autònomes.

Es regulen en el text refós aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre.

L'impost **grava**:

- Les transmissions patrimonials oneroses (TPO)
- Les operacions societàries (OS)
- Els actes jurídics documentats (AJD)

La **meritació** de l'impost es produeix en moments diversos segons les seues modalitats. Així:

- En les ITPO *inter vivos*, el dia en què es realitze l'acte o contracte gravat.
- En les operacions societàries i actes jurídics documentats, el dia que es formalitze l'acte gravat.
- En els casos en els quals l'acte gravat estiga suspès temporalment, quan desaparega la limitació, condició, terme, etc.

IMPOSICIÓ INDIRECTA

IMPOST DE TRANSMISSIONS ONEROSSES

Concepte: Grava les transmissions de béns i drets realitzades per particulars, entre persones físiques.

Base imposable: està constituïda pel valor real del bé o dret que es transmeta.

Subjecte passiu: són els adquirents dels béns i drets o aquells en favor dels quals es realitzi l'acte. No obstant això, cal dir que existeixen nombroses regles especials.

Deute tributari: el deute en aquest impost coincideix amb la quota tributària, és a dir, el resultat d'aplicar a la base imposable el tipus de gravamen. Els tipus de gravamen són tres: 6%, (transmissió d'immobles) 4% (transmissió de mobles) i 1% (drets reals de garantia, pensions...).

IMPOST SOBRE OPERACIONS SOCIETÀRIES

Concepte: Grava la constitució d'una societat o entitat assimilada i altres operacions societàries

Subjectes passius:

- En la constitució, augment de capital, trasllat de seu i aportacions dels socis, LA SOCIETAT.
- En la dissolució i reducció de capital, ELS SOCIS.

Base imposable: constituïda pel valor dels béns i drets entregats als socis.

Deute tributari: la quota tributària (coincideix amb el deute) s'obtindrà aplicat a la base imposable el tipus de gravamen de l'1%.

ACTES JURÍDICS DOCUMENTATS (AJD)

Concepte: es graven la formalització de certs documents notarials, mercantils i administratius.

Subjecte passiu: les persones que insten, o en el favor o l'interés de les quals es formalitzen aquests documents.

IMPOSICIÓ INDIRECTA

2.1. IVA

2. Imposició sobre el consum

Regulació: L'impost es regeix per la Llei 37/1992, de 28 de desembre i pel RD 1624/1992, de 29 de desembre.

Està cedit el 50% de la seua recaptació a les comunitats autònomes.

Concepte: és un impost general sobre el consum, encara que hi ha determinades operacions que n'estan exemptes.

2 Pilars bàsics:

- La repercussió de l'Impost
- La deducció de l'Impost

Pressupost de fet múltiple:

- Operacions interiors
- Importacions
- Adquisicions intracomunitàries

Subjecte passiu: Amb caràcter general, els subjectes passius de l'IVA són aquells que tinguen la condició d'empresaris o professionals i realitzen els lliuraments de béns o presten els seus serveis. (Art. 84.1. LIVA).

Objecte: Gravar el consum.

Fet imposable: està constituït pels lliuraments de béns i la prestació de serveis.

Característiques:

- Indirecte
- Real
- Objectiu
- Proporcional
- Instantani
- Plurifàsic

A stylized illustration in the background shows a person in silhouette running to the right, carrying a large, light-colored balloon. The balloon has the letters 'IVA' written on it in a bold, white, sans-serif font. The person is holding a small object, possibly a phone or a camera, in their right hand. The background is a light, hazy cityscape with buildings and a sky with soft clouds. The overall color palette is muted, with greys, blues, and oranges.

BASE IMPOSABLE x TIPUS DE GRAVAMEN = QUOTA D'IVA

Declaració de l'impost, es pot obtindre

- **Saldo positiu**
- **Saldo negatiu**
- **Saldo zero**

Els tipus de gravamen són:

- 21%: tipus general
- 10%: tipus reduït
- 4%: tipus superreduït

COMPATIBILITAT O INCOMPATIBILITAT

IVA + TPO?

IVA + IE?

2.2. IMPOSTOS ESPECIALS

1. IE de fabricació:
  - Impostos sobre l'alcohol i begudes alcohòliques
  - Impost sobre hidrocarburs
  - Impost sobre labors de tabac
  - Impost sobre electricitat
2. IE sobre determinats mitjans de transport
3. IE sobre el consum del carbó

2.3. IMPOSTOS SOBRE PRIMES D'ASSEGURANÇA

Està subjecta la realització d'operacions d'assegurança i capitalització concertades per entitats asseguradores que operen a Espanya.

Aquells que tenen com a objecte el trànsit internacional de mercaderies. En l'actualitat, els impostos duaners són uns tributs comunitaris, de tal manera que els estats membres tenen encomanat únicament l'exercici de les potestats tributàries, però no la seua titularitat, que pertany a la Unió Europea.

Es reporten com a conseqüència de la importació o exportació de mercaderies.

II. SISTEMA IMPOSITIU MUNICIPAL

Impostos **obligatoris**:

Impost sobre els béns immobles (IBI)

Impost sobre activitats econòmiques (IAE)

Impost sobre vehicles de tracció mecànica (IVTM)

Impostos **potestatis**:

Impost sobre construccions, instal·lacions i obres

Impost sobre l'increment del valor dels terrenys

Impost sobre despeses sumptuàries

